

Harc a génmódosított termékek ellen

Civil kezdeményezésre jövő év elejétől logóval jelezhetik a GMO-mentes élelmiszereket az üzletekben

Az elmúlt héten GMO-szennyezettséget mutatott ki egy Jász-Nagykun-Szolnok megyei vetőmag-előállító és -feldolgozó üzem hibridkukorica-vetőmagtételénél a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal. A vetőmagot hatósági zár alá helyezték, és megsemmisítik. Az eset is arra irányítja a figyelmet: nem lehetünk elég óvatosak. A lakosság megfelelő tájékoztatásáért is alakult a közel múltban a GMO-mentes Magyarországért Egyesület, amelynek céljai között szerepel többek között az is, hogy a GMO-val nem szennyezett termékekre külön logó kerüljön.

VELKEI TAMÁS

Az Európai Unió (EU) országai-ban készített felmérés szerint a lakosság négyötöde GMO-mentes terméket vásárol, ha van rá lehetősége. (A GMO genetikailag módosított szervezetet jelent, amelynek génállományát mesterségesen, molekuláris genetikai eszközökkel hozták létre.) Bár manapság még csak erős gyanú van arra, hogy bizonyos betegségeket a génmódosított élelmiszerek okoznak, a most alakult GMO-mentes Magyarországért Egyesület „a szántóföldtől az asztalig” elvet vallja. Ez azt jelenti, a fogyasztók alapjoga, hogy nyomon követhessék a tányérjukra kerülő élelmiszerek útját, s ellenőrizhessék azok génmódosítás-men-

Környezetvédő egy szójaültetvényen. A GMO-mentes Magyarországért Egyesület szerint szennyezett áruk érkeznek hazánkba

FOTÓ: EUROPRESS/AFP/BORIS HORVAT

tességét. Nem ördögűzésre van szükség, de a vásárlókat pontosan kell tájékoztatni.

Kulik Zoltán, az egyik alapító, a VitaFort Zrt. vezérigazgatója történelmi pillanatnak nevezte az egyesület megalakulását, amely szerinte nagyon időszerű volt. Ennek igazolására felidézte: csak tavaly 550-600 ezer tonna extrudált szója érkezett az országba, amelynek 95 százaléka GMO-szennyezett. – Emellett az áfacsalt, megutatott húsaruk,

termékek miatt nehéz nyomon követni, valójában mi kerül az ételünkbe, miközben az itthon termelt szója és minden egyéb gabona GMO-mentes – hangsúlyozta a vezérigazgató. A honi szója 85 százalékát azonban Magyarország exportálja a nem génmódosított takarmányra vevő országokba.

Magyarország nagyon is alkalmas a GMO-mentes takarmány termelésére, ám ma csak 40 ezer hektáron folyik szójatermelés, miköz-

ben a termőterület akár az ötszörösére is növelhető volna. Ha nagyobb területeket tudnánk bevonni a szója termesztésébe, az további előnyökkel is járna. A növényt ma ugyanis leginkább Baranya megyében termelik, ott, ahol hatalmas a képzetlen munkanélküliek száma, akik azonban alkalmazhatók volnának a mezőgazdaságban.

Jogosan merül fel a kérdés, miért van egyáltalán szükség szójára? Nos, a földön jelenleg 7 milliárd

ember él, és a népesség csak növekszik, azaz ugyanakkora területen kellene gyorsabban nagy mennyiségű élelmiszert előállítani, mint évszázadokkal ezelőtt, magyarázza Kulik Zoltán. Ez csak olyan fehérjékkel lehetséges, amelyek például a sertés kétéves növekedési ciklusát lecsökkentik 180 napra. Egy kilogramm szójának közel a fele fehérje, míg a takarmányborsónak csupán ötöde. De nem csak szójával volna érdemes

foglalkozni. A vezérigazgató szerint a szarvasmarha takarmányozása során a szója mellett vannak egyéb megoldások, hiszen hazánkban a repce, napraforgó termesztésének nagy hagyományai vannak. Ezeknek az olajos magvaknak a magas fehérjetartalmú melléktermékei megfelelő kiegészítésekkel alkalmassá válhatnak a szója bizonyos hányadának kiváltására.

Emellett olyan, már elfeledett takarmánynövényeket újrakezdhetnénk termelni, mint a csillagfürt, a lóbab vagy a takarmányborsó; továbbá az etanol gyártása során is keletkezik nagy mennyiségű fehérjetartalmú melléktermék.

Az EU-ban jelenleg a halliszt kivételével nem engedélyezett az állatok állati fehérjékkel történő etetése, pedig a probléma nagy részét megoldaná, hogy ha az állati fehérjék keresztesztétését (például sertés-takarmányokba keverhető baromfi-hús és -vérlist) engedélyeznék.

Lehetőség tehát akad bőven, ám Kulik Zoltán szerint nem elég, ha csak a takarmányosok, a termelők hímzik zászlajukra a GMO-mentességet, a feldolgozóiparnak is csatlakozni kell az egyesülethez. A VitaFort vezérigazgatója végezetül leszögezte: a vásárló érzékeny, ezért nem szabad, hogy a jövőben a GMO-mentes termékek drágábbak legyenek. Hamarosan a jelzésük is megoldott lesz, várhatóan az év végén, legkésőbb jövő év elején logóval látják el a nem génszennyezett termékeket az üzletekben.